

Zpráva z akce „Mosty mezi teorií a praxí, exkurze Holandsko“

**27. – 31. března 2023
Holandsko**

Úvod

- Zahraniční exkurzi v nizozemské provincii Gelderland má za sebou Celostátní síť pro venkov. Akce patřila především mladým zemědělcům. Cílem bylo představit jim možnosti podpor, které zemědělství nabízí, včetně možnosti financování pomocí SP SZP 2023-2027. První navštívená zemědělská střední škola ohromila kombinací studia a praktické výuky s důrazem na spolupráci s výzkumným sektorem. Následovalo osm různorodých zemědělských farem. Účastníci se seznámili s činností firmy zabývající se inovacemi v zemědělství a poznali, jakou podporou pro zemědělce je funkční plodinová burza. (V Brně taková burza funguje na zcela odlišném principu, pro zcela jiný typ zákazníků).
- Tématem exkurze byla zejména ekologie, protože péče o půdu se projeví na kvalitních potravinách. V Holandsku je velmi intenzivní zemědělství, na všechny dodávky jsou kvóty, které je třeba dodržovat. Farmáři hledají nové cesty, jak zvýšit výnosy a rozšířit portfolio nabízených služeb nad rámec zemědělské produkce. Pro přežití malých farem je nutná specializace a výroba produktu s vyšší přidanou hodnotou. Tím mohou být například prohlídky farem, zemědělská muzea s důrazem na tradice, krátké dodavatelské řetězce a jiné. Účastníci exkurze viděli velké množství příkladů dobré praxe i inspirativní využití nových technologií a pracovních postupů, zejména směrem k udržitelnosti kvality půdy.

Na Suzie's Farm jsou pomalovaná sila na skladování obilí společně s muzeem lákadlem pro turisty.

Popis

- Na exkurzi do Holandska se vyrazilo 27. března autobusem. Na farmě Tutenburk proběhlo ubytování. Prohlídka farmy a pastvin byla osvěžující a přínosná. Jan Henk Passman a jeho kolegové si pro nás připravili přednášku o možnostech zajištění praxe na farmě v Holandsku.

- Druhý den jsme navštívili zemědělské školy v Doetinghemu. Jednalo se o VMBO a MBO Zone.college. Po vzájemné prezentaci holandských a českých žáků přišla na řadu samotná prohlídka školy. Systém zemědělského vzdělávání v Holandsku je inspirativní, zejména podílem žáků na praktickém výcviku včetně jejich přímého zapojení do výzkumných projektů v oblasti ochrany půdy, hnojení a výživy zvířat.

Dále jsme se vypravili na Suzie's Farm, která lidem dokáže přiblížit faremní život jaký skutečně je. Pořádají tu třeba semináře, jak vyrobit máslo z vlastního mléka. Chovají různá plemena skotu. Voly vykrmují a pronajímají také na pastvu pro spásání pozemků. Výkrm prasat zajišťují převážně odpadem z potravinářského průmyslu. Na farmě se pořádá festival, svoji produkci nabízí na trzích i v budce na kraji farmy. Vlastní také restauraci s občůdkem. Jako lákadlo pro turisty slouží muzeum nebo sila na skladování obilí, která pomalovali místní umělci. Tato farma byla ukázkou mnoha nápadů, jak chytře přilákat veřejnost na farmu.

- S podporou krátkých dodavatelských řetězců jsme se seznámili na Farm Jan Willem Breukink & Michaela van Leeuwen, kde probíhá prodej sýrů z vlastní produkce. Chatka „na kolečkách“ s automatem na prodej produktů nás nadchla. Je mobilní, dá se zapřáhnout za osobní vůz a je možné ji převážet na výstavy, trhy a zemědělské akce, do cca 70 km od sídla farmy. Důkazem toho, že chatka nezahálí, je, že na cestách bývá až 3x do týdne. To jen pro představu, kolik akcí se v Nizozemsku pro farmáře a místní obyvatele koná. Na farmě mají dojnice převážně holštýnského typu, kejdou provzdušňují a zajímají se o kvalitu půdy. Půda nesmí zůstat holá, musí být provzdušněná a plná živin. To zajistí správný management péče o půdu a houby, které jsou součástí půdního mikrobiomu. Pozemek farma využívá omezeným způsobem, dávají tu prostor ptákům, motýlům, králíkům a zajícům. Část pozemku se seče jen zřídka. Tato část obsahuje spoustu bylin, speciálních rostlin, které jsou zdravé pro dobytek a jsou úkrytem pro menší zvířata. Vedle toho mají na polích lískové a vlašské ořechy. Sledují jejich růst a kvalitu půdy, tak, aby zajistili správné odrůdy pro „jedlý les“. Farma patří mezi společnosti, které se snaží vyrovnat s přísnějšími regulacemi v používání hnojiv tak, aby to bylo pro zemědělce stále rentabilní. Použití obou produktů je více přizpůsobeno tomu, co tráva a kukuřice potřebují pro dobrou úrodu a výnos. **Na fotografii billboard, lákající na návštěvu farmy.**

OPEN DAG
Zuivelboerderij
De Brummenaer

Zaterdag 15 april vanaf 11 tot 17 uur,
Cortenoeverseweg 125 Brummen

Elk uur een rondleiding met boer Jan Willem en boerin Michaela. Kom kalfjes voeren en aaien, kaas en noten proeven, zelf melktappen in ons melkhuisje en nog veel meer!

Lancering van Voedselnetwerk IJsselmarke
Aangesloten producenten uit Brummen tonen hun prachtige producten!

Kom kijken, proeven, ruiken en voelen!

- City farm jako další místo, kde jsme se zastavili, je netradiční farma, která se snaží o welfare v chovu krav. Městská farma „De Heerlijkheid Linde“ je farma, která hospodaří na 65 ha a chová asi 40 ks hovězího dobytka Fleckvieh. Dobré životní podmínky a prostředí přátelské ke zvířatům jsou na prvním místě. Kravín je ve formě šapitó, podestlaný pískem, drenáží se sbírá močůvka, která slouží jako hnojivo na travní porosty. Hlavním cílem je dlouhověkost a zdraví krav, což se opravdu daří. Průměrná dlouhověkost je 5,5 let. Mléko od krav se využívá na výrobu mléčných výrobků a zmrzliny. Jako oblíbený místní produkt se prodává na farmě nebo poblíž. Farma je součástí cyklostezky a mnoho cyklistů využívá toto místo k odpočinku. V malém obchůdku si mohou návštěvníci dát kávu nebo čaj a zakoupit další produkty z regionu, např. vejce, maso, sýr a dokonce i drobné suvenýry.
- Přednáška společnosti Hanskamp nás na farmě skutečně zaujala. Je to obchodní firma, která je inovativní v oblasti nového vybavení v zemědělství. Cowtoilet („toaleta pro krávy“) je jedním z jejich vynálezů. Stimulací krav k močení se moč odděluje od hnoje. Produkce amoniaku se proto snižuje. Moč je držena odděleně a bude použita jiným způsobem jako hnojivo. Účinnost celkového množství hnoje se zvýší, takže farmář může ušetřit peníze na nákup dražších hnojiv a šetřit životní prostředí. Tuto aktivitu jsme viděli „živě“, ale jen na videu od firmy Hanskamp, která ji nabízí. Farmář ji na farmě přímo nemá, protože se domnívá, že není úplně welfare. Tato technologie spíše cílí na únik skleníkových plynů a ekologii, protože, pokud se smíchá moč s výkaly, chemická reakce uvolňuje více plynů N do ovzduší. https://www.youtube.com/watch?v=V_W6XqJncb4&ab_channel=Hanskamp
- Čtvrtek patřil výzkumnému centru "De Marke" - Practical Research Centre WUR. Po přednášce, která nás seznámila s chodem výzkumného centra, s jeho napojením na zemědělské farmy, jsme z důvodu kapacity navštívených míst, navštěvovali ve skupinkách tři stanoviště.
- Na Farmě Smjetnik mají dojnou krávu, část hovězího dobytka (Limousine) a několik ovcí (25 Wiltshire Horn). Tato zvířata mají k dispozici 93 ha luk, na kterých se mohou pást. Část této oblasti má omezený provoz (žádné pesticidy, žádná hnojiva). Jsou součástí nadace, která má za cíl trvalou udržitelnost. Vytváří také investice do solárních panelů (1000 kusů) a připojují se k iniciativě „Planet Proof“. Toto označení vyžaduje vysoký standard v oblasti řízení, zdraví, omezení v užívání léků, welfare atd. Maso z býků a ovcí se prodává většinou v sousedství (Short Chain) - soláry a ovce jsme bohužel neviděli kvůli vysokému stupni ochrany.
- De Marke je výzkumné centrum s dojnými kravami na písčité půdě, chudé na živiny. Provádějí tu nejrůznější výzkumy, které se týkají trvalé udržitelnosti v chovu zvířat a produkci potravin. Spolupracují se zemědělci, kteří se rovněž podílejí na výzkumu. Využívají používání hnoje s vodou, zavlažování trubkami a čerpadly na solární energii. Pěstují různé krycí plodiny a meziplodiny. Zjišťují všechny vstupy a výstupy živin do půdy i do kravína a snaží se o udržitelné zdroje živin pro půdu a zároveň pro zvířata. Zkoušejí také například instalaci vodních panelů na vodní ploše.
- Dalším neméně zajímavým místem byla kozí farma Goatfarm Roekevisch pro 1200 koz Sánského plemene. Jedná se o tzv. výdojnou hospodářství, kozy mají poprvé kůzlata v jednom roce, podruhé ve třech letech a celkem tedy 5 let laktace. O kůzlíky není zájem, prioritou je, jak zajistit produkci mléka. Mléko získávají na velkokapacitní kruhové dojárně a prodávají ho ke zpracování. Hodně farmářů nabízí své produkty pod svou značkou. Podobných farem je v okolí 30-ti km několik. Někteří prodávají svoje produkty ve svém obchodě přímo na farmě, někteří přes automaty na výdej mléka nebo sýrů, někteří mají jen skříňku s kasičkou na kraji farmy. Někteří dodávají do městského obchodního centra, kde využívají automat na prodej výrobků v jednotlivých skříňkách.
- V pátek jsme zamířili do Kriesels. Navštívená firma se zabývá službou v mechanizaci zemědělství. Mají velký vozový park s mechanizací určenou zejména pro práci na poli. Zaměřili se také na aplikaci kejdy. Kejda musí mít svůj vzorek, analyzovaný v laboratoři, s čárovým kódem. Registrovaný musí být producent kejdy, příjemce a firma, která kejdu aplikuje.
- Jedním z posledních navštívených míst byla burza květin Plantion Ede. Využívá stejného principu aukce s hodinami, jako další burzy v Holandsku. Prodávající jsou místní i ze světa, kupující taktéž.

V době lockdownu zajistili online chod burzy, který se využívá i nyní. Rostliny, které se nevydraží za minimální hodnotu, se musí bohužel vyhodit. Pokud by je dali na charitu, vytvářeli by konkurenci prodejcům, kteří jsou jejich zákazníky. Přednáška a prohlídka s průvodcem probíhala v aukční místnosti i po celém areálu.

- Cesta domů probíhala jen s malými zastávkami, dorazili jsme v brzkých ranních hodinách. Exkurze byla intenzivní, inspirativní a mladí účastníci byli nadšeni zejména z nových technologií.

Zpracoval: Ing. Miroslav Prokop

Dne: 24. dubna 2023

